

Imaja vsak četrtek
la velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
opravištvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
žajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 18.

V Mariboru, dne 30. aprila 1903.

Tečaj XXXVII.

Brežiški okrajni zastop.

Pred dobrimi tremi leti je prišel brežiški okrajni zastop v naše slovenske roke, pri letošnjih volitvah pa smo zgubili ta zastop zopet na Nemce. V celem brežiskem okraju ni 50 pravih Nemcev, in tudi nemškutarska zalega gotovo ne šteje niti 1000 glav. Slovencev pa je nad 50 000, vendar vladarji v okrajnem zastopu so Nemci. Glavna krivda zadeva seveda narodne izdajice, oba Gerjeviča in Mohorčiča. Mlajši Gerjevič je padel že tako daleč, da se je dal celo od Nemcev voliti v okrajni zastop. Mnogo krivde pa pade tudi na razmere, katerih sedaj Slovenci ne morejo spremeniti. — Vsi nemški in nemškutarski trgovci so volili proti vam Slovincem. Ti ljudje so vse, kar so, postali vsled krajarjev, ki ste jim jih vi nosili. Zdaj so siti in zato vam obračajo hrbet ter volijo proti vam.

Vsi nemški in nemškutarski krčmarji ter obrtniki so nastopili pri volitvah proti Slovincem. Številce 50 Nemcev in kakih 1000 nemškutarjev ne vzdržuje teh krčmarjev in obrtnikov. Že davno bi morali gladi poginiti, ako bi bili samo na te navezani. A vi Slovenci, ki vas je nad 50 000, ste jim prišli prijazno nasproti ter jih podpirali. Sedaj so pa ti tuji in tuje misleči ljudje tako nesramni, da volijo proti vam! Taka je nemška in nemškutarska hvaležnost.

In vsi grajščaki so volili proti slovenski stvari! Zapomnite si to Slovenci! Vaši pradedi so morali braniti v vojskih časih grajščinske ljudi, v mirnih časih pa jim delati

tlako. Grajščaki med nami niso nikdar ničesar delali, niso imeli žuljavih rok, vse so jim pripravile le pridne slovenske roke! Tudi ti vam plačujejo sedaj z nehvaležnostjo!

Slovenci, odprite oči! Dokler vas rabijo, dokler rabijo vaš denar in vaše roke, so vam vsi tuji prijazni. Kadar pa se gre za politične, gospodarske in narodne pravice, takrat ti tuji in potujčeni ljudje ne vedo več, da so le po vas vse postali, ampak takrat se ošabno povzdignejo nad vas, češ: Slovenec, ti si rojen za sužnja, sužnji nam!

A Slovenci v brežiskem okraju nimajo samo škode, da so izgubili okrajni zastop, ampak zraven škode imajo sedaj tudi sramoto. Še na dan propada so se celjski Nemci pripeljali z muziko v Brežice, da so slavili propad Slovencev. Celjski župan Julij Rakuš sam je prišel na čelo muzike v Brežice. In tudi Slovenci so morali na svoji lastni zemlji gledati, kako se tuji ljudje veselijo njih nazadovanja, njih propada, poslušati so morali muziko, ki je igrala nagrobno njihovi vladi v okrajnem zastopu.

Da skrajno zaničujejo Slovence, so nasprotniki po noči obsuli »Narodni dom« in župnišče s kamenjem. Na kolodvoru so Nemci isti večer natepli slovenskega uradnika. Na slovenske hiše pa so prilepili lepake s porogljivim napisom: »Ali so Brežice še vaše?« To vse se dogaja na slovenskih tleh!

Spodnještajersko slovensko ljudstvo si naj dobro zapomni, kako so nesramni tuji in potujčenci ravnali sedaj v brežiskem okraju. Tudi v drugih okrajih bodo kmalo volitve za

okrajne zastope! Pazite Slovenci, da se vam po lastni krivdi ne zgodi, kakor brežiskim Slovincem! Skrbite, da ne bodeate celi javnosti v posmeh in slovenskemu imenu v sramoto.

Voditelji brežiskega okraja pa naj ne zamudijo te prilike, ampak naj odpirajo ljudstvu oči. Zborujte, organizujte in osamosvojite se!

Tlačeni Jugoslovani.

Slovanom na jugu usoda nikdar ni bila prav naklonjena. Nekdaj so morali braniti srednjo Evropo pred turškimi navali, za njihovim hrbtom pa so se mirno razvijali Nemci in si pridobivali duševnega in gmotnega bogastva. Dandanes imajo Jugoslovani mnogo več sovražnikov nego samo Turke. Slovenci trpimo pod nemškimi in italijanskimi krivicami. V Hrvate se zaganja oholi Mažar ter jim hoče vzeti njih gospodarsko samostalnost in počasi tudi njih narodnost. Na srbske notranje razmere še vedno slabo vpliva nemško-mažarski duh, ki veje iz Dunaja in Budimpešte. Makedonski Slovani pa trpe pod turškim jarmom.

Makedonski Slovani slede vzgledu drugih jugoslovanskih bratov ter hočejo s silo odstraniti turško vladno in se osamosvojiti. Mera krivic, ki se jim gode dan za dnevom, je že davno polna in odpor proti krutemu tlačenju se kaže sedaj tudi v dejanju. Makedonski Slovani se pripravljajo na dan rešenja. In ta dan si hočejo pripraviti z orožjem.

Listek.

„Moj ženin še ne trohni.“

(Prevel I. V.)

Somberek je vas nekje na Ogrskem ter leži skrita med bregovi in gozdovi in noben človek bi se ne zanimal za njo, ko bi ne imela posebnih znamenitosti v vodi in podnebnju.

Skozi to vas teče namreč precej globok in širok potok z modro vodo. Voda ima to lastnost, da železo, katero pride z njo v dotiko, takoj prevleče z bakrom. Gora, iz katere izvira ta voda, ima mnogo te raztopljene rude v sebi.

Druga znamenitost tega kraja je, da ima zelo toplo, skoro bi rekel mlačno podnebje.

Tujec se zavzame, ko vidi modri potok in mnogo modrih kristalov, ki se svetijo ob obrežju. Domačini se pa niti ne ozirajo na to; n- hče ne obstoji na ozkem lesenem mostiču, da bi si ogledal vodo, v kateri se njegova podoba vidi modra, nikogar ne zanima stara, blazna ženica, ki tiho pred se gleda in počasi koraka naprej, in če jo kdo nagovori, mu samo to za odgovor zašepče:

»Moj ženin še ne trohni.«

Nj je vse jedno, ali jo kdo pozdravi ali drugače vpraša, vedno isti odgovor: »Moj

ženin še ne trohni.«

Sosedje vaščani se malo brigajo za to, ali že njen ženin trohni ali ne. Pa nek tujec — in kdo drug bi moral biti, kakor kak potujoči urednik — je bil vendar radoveden, kakor so sploh te vrste ljudje ter povpraševal, zakaj ta ženica govori samo te besede.

Pred dolgimi leti je bila lepa deklica ter je imela celo dva snubača. Jednega od teh dveh je ljubila.

Njeno srce si je izmed njiju izvolilo tihega, pridnega mladeniča. Drugi je bil prepirljiv in surov. Dekle se je balo za svojega ženina in ga vedno svarilo, naj se ogiblje in varuje drugega snubača.

Dan poroke se je blizal in na predvečer je prinesel ženin po tamošnjem običaju svoji nevesti darilce: lep robec, z zlatom pretkani pas, žolte čevljičke in štiri srebrne goldinarje. Vse to pa je bilo zaklenjeno v lični, lepo barvani skrinjici.

Nevesta še ta večer ni smela videti, kaj je notri, ampak še le po poroki. Ključ, katerega je imel ženin pri sebi, ji je samo pokazal. Potem se je poslovil in odšel v sosednjo vas, kjer je stanovala njegova mati, da se drugi dan povrne s svojimi gosti.

Jutro napoči, ali gostov in ženina še ni. Le mati pride vprašat, kje je ostal njen sin.

Po noči ga ni bilo domov in nikdo ga ni videl.

Zaman so ga iskali povsod. Nikjer ni bilo sledu o njem. Nihče ni vedel, ali se je zgodila nesreča ali hudodelstvo. Nikjer kos obleke, ali kaplje krvi, niti sveže prerahljane zemlje.

Ker je bilo vse iskanje brezuspešno, odšel je vsak na svoje delo in pozabil, kar se je dogodilo.

Le nevesta ni pozabila. Okrog tavajoč ga je iskala po njivah, vinogradih, sploh povsod. »Tu v zemlji kje leži«, si je mislila, »in trohni ter ne ve, da hodi njegova nevesta čez njega in ga išče.«

Preteklo je leto. Na takem iskanju jo sreča drugi snubač in ji zasmehljivo reče: »Ne išči ne tako; tvoj ženin še ne trohni!«

Te besede so vzele dekletu še tisto malo pameti, kolikor ji je bilo še ostalo.

Sprva je ponavljala besede za-se, potem pa govorila vsakemu, in nazadnje sploh ni govorila drugega kakor to: »Moj ženin še ne trohni.«

Vzela je skrinjico z darili in šla z njo konec vasi. Tam se je vsedla ob kraj ceste in začela plesti, da jo ženin najde pri delu, ko se povrne in povrnil se bo, šepetajoč: »Moj ženin še ne trohni.«

Tako pleče in čaka leto za letom. Mnogo-

Na Hrvate pritiskajo Mažari. Ti so poslali v Zagreb bana Khuen-Hedervaryja, ki uporablja svojo nadarjenost, da pripravlja Hrvatsko za popolno združitev z Ogrsko. Veliko hrvatskih davkov mora na Ogrsko. Vrhutega so si Ogrji osvojili pomorsko mesto Reko. Vse službe na Hrvatskem dobivajo le ljudje, ki so mažaroni. Ban Hedervary ne skrbi popolnoma nič za gospodarski ali prosvetni napredek Hrvatske. Zato tudi Hrvatska propada, ljudstvo je vedno bolj siromašno, beda se nastanja. Toda ljudstvo hrvatsko je začelo uvidevati, kako ga ban ugonablja. Zato se je začelo upirati takemu vladanju. Prireja zborovanja, demonstracije. Ban pošilja vojake in orožnike nad nje, a mir na Hrvatskem se noče vrniti. Središče tega gibanja je mesto Zagreb. Bajoneti se svetijo po ulicah, a vkljub temu in baš radi tega razburjenje narašča. Demonstracije proti banu se nadaljujejo. Pri neki demonstraciji je orožništvo šlo z bajoneti nad množico. Množica se ni premaknila in klicala: »Streljajte!« Nato so orožniki obstali, ne da bi nadaljevali naskok na množico. Takega odločnega odpora proti mažarskemu nasilstvu ni nihče pričakoval. Ban je obdan s tujimi policijskimi uradniki, ki skrbijo za njegovo varnost. Zaporji so prenapolnjeni aretiranih demonstrantov. Aretiranci v skupnih zaporih glasno kličejo: »Abzug Mažari!« in imajo govore, da se sliši na cesto. V Zagrebu je poleg vojakov 300 policajev in 150 orožnikov, ki skrbijo za red.

Slovani na jugu čutijo tuji jarem, ki jim se leži na tilniku in delajo priprave, da se ga osvobodijo, da ga vržejo na tla. Jugoslovanci gre na dan!

Politični ogled.

Nemška zasramovanja. Spodnještarski Slovenci smo doživeli v zadnjem času pri volitvah dva občutljiva poraza. Občina Novavas pri Slov. Bistrici je volila v nemškutarskem smislu, in okrajni zastop v Brežicah so dobili Nemci v roke. Boleti mora vsakega Slovenca, ako vidi, kako nam na lastni slovenski zemlji zapovedujejo tujci. In še večja je naša bol, ker smo sedaj v zasmeh drugim narodom! Nemški listi ponašajo glas o teh zmagah po celem nemškem svetu in se rogajo ponižnim Slovincem, da so tako lepo propali pri zadnjih volitvah. Zraven škode še imamo tudi sramoto! Slovenci, kako dolgo še bo trpelo, da se bomo dali na lastni zemlji vladati od tujcev in se še povrh pustili zasramovati. Otresimo se že

krat jo muči glad, njena obleka je raztrgana, pa skrinjice, v kateri je obleka in denar, ne pusti odpreti, češ: »Moj ženin ima ključ in on bo že prišel ter odprl, saj se ne trohni.«

Leta teko. Stareji rod vaščanov je pomrl, blazna ženica pa še živi.

Mostič, ki je vodil čez modri potok, je strohnol, novega je treba postaviti.

Ko so ga popravljali, potegnili so iz vode med drugim strohnelim lesom tudi od kristalov prevlečen štor.

»Glejte vendar«, vsklikne eden delavcev, »štor je podoben človeku!«

In v resnici je bilo truplo človeka, katero je Bog ve koliko let ležalo pod vodo. Krog vratu je bila privezana tanka vrv in na njej težak kamen. Bil je torej ta človek ubit in vržen na dno potoka. Nedotaknjeno in mirno je ležalo truplo v vodi, ker v nji ne žive ne ribe ne noben drugi mrčes.

Obrazne poteze so se še dale razločevati, le lasje in brada je bila obložena z lepimi kristali. Ali noben človek se ne more spomniti teh potez in kje bi jih bil videl.

Sedaj se priplazi vpognjena postava stare blazne žene k trupu; a ta je je spoznala.

»To je moj ženin — moj ženin še ne trohni!«

Nikdo ni veroval blazni ženski, ta pa poišče v obleki ključ od skrinjice, bil je sicer

vendar enkrat nemškega jarma vsepovsodi, delajmo neumorno, da v vseh zastopih dobimo Slovenci večino in s tem tudi vlado v roke!

Slovenska zmaga ob Adriji. Dne 26. aprila so se vršile v tržaški okolici volitve za mestni zastop tržaški, ki je obenem tudi deželni zbor za mesto Trst in okolico. Dosedaj so imeli Slovenci pet odbornikov v mestnem svetu, pri volitvi dne 26. apr. pa so si še enega pridobili, tako da je sedaj vseh 6 okoliških okrajev zastopanih po slovenskih poslancih. V vsakem posameznem okraju so zmagali z večjo večino, kakor je bilo pričakovati. Vsled tega je bilo navdušenje velikansko. Na dan volitve popoldne se je razvilo zmagoslavje po celi okolici. Vsa srca so kipela narodnega navdušenja pod utisom tako divnega slovenskega uspeha!

Katoliško-narodna društva goriška imela bodo dne 3. maja veliko slavo v Gorici. Slovensko katoliško delavsko društvo obhaja ta dan blagoslovljenje društvene zastave in slavnostno zborovanje v proslavo papeževega jubileja. Katol.-narodna društva po deželi so sklenila, udeležiti se mnogostevilno slavnosti v Gorici. Tudi županstva odpošljejo svoja odposlanstva in različni pevski zbori bodo poveljevali slavnost. To bo znameniten dan za katoliško-narodno misel na Goriškem.

Dveletna vojaška služba se bo upejla v Avstriji in Ogrski. To obljubo je storil ogrski ministerski predsednik v ogrski zbornici, v kateri se vedno traja obstrukcija proti brambni predlogi. V avstrijskem državnem zboru se je ta predloga brzo sprejela, na Ogrskem pa se opozicija z vso močjo brani in hoče izsiliti od vlade različne važne obljube.

Na Balkanu. Bivši italijanski minister Marchese di San Giuliano je izdal neko knjižico, v kateri se je bavil z albanskim vprašanjem. V ti knjižici je rekel, da obstoji med Italijo in Avstrijo neko skrito nasprotje glede Albanije. Vsaka teh dveh držav skuša pomajšati vpliv svoje nasprotnice v Albaniji. Pisatelj nasvetuje, naj bi si Avstrija in Italija omejili svoj vpliv v Albaniji tako, da bi Avstrija širila svoj vpliv v vilajetih Monastir in Kosovo, Italija pa v Janini in Skadru. Iz Soluna se poroča, da se ustaja od dne do dne bolj širi. Ustaške čete v solunskem vilajetu množe se od dne do dne. Po sto in sto kmetov popušča vsaki dan svoje delo, pridruživši se z orožjem ustaškim četam. Ni ga dne, da ne bi prišlo do krvavih spopadov med ustaši in med vojaštvom, katero slednje je navadno tepeno. Srbsko prebivalstvo je

že ves prevlečen z bakrom, vendar je le še odprl.

V skrinjici so našli robec, žolte čevljičke, z zlatom pretkan pas in štiri srebrne goldinarje.

Ženica je imela prav: »Njen ženin še trohni!«

Njen drugi snubač bi lahko povedal, kako je umrl njen ženin in kako je prišel v vodo. Ali mrtvi ne govore več, kajti on je že trohnol.

Truplo so pokopali, blazna starka pa še vedno ponavlja od jutra do večera: »Moj ženin še ne trohni!«

Hodnik skušnjave.

(Iz francoščine prevel Bož. Flegerič.)

Nabüsan, eden izmed boljših vladarjev v Aziji, bil je vedno varan in okraden; plenili so njegove zaklade, kakor da bi se šlo za stavo. Glavni davkar je dajal vedno ta vzgled, a ostali so mu zvesto sledili. Kralj je to vedel in premenil često zakladnika, toda ni mogel premeniti stalne navade, da se ne bi delili kraljevi dohodki v dva nejednaka dela, od katerih je vedno manjšega dobivalo Njegovo Veličanstvo, a mnogo večega njegovi upravitelji.

Kralj Nabüsan se je pritožil v svoji ne-

mirno, dočim podpirajo Grki Turke. Iz Bolgarije se poroča, da so se na ruskem dvoru prepričali, da je ruski konzul Maškov pošiljal v Petrograd kriva poročila o Macedoncih. Zaradi tega bode pa Maškov premeščen v Malo Azijo. To premeščenje bi služilo v dokaz, da so se razmere med Rusijo in Bolgarijo zboljšale. Bolgarija pomnožuje vojne čete ob turški meji. V ta namen je bil mobiliziran te dni 14. pešpolk. Govori se celo, da je prišlo južno od Samahova do krvavega spopada med turškimi in bolgarskimi vojaki. Turčija je prepovedala časnikiarjem tujih držav, da bi smeli obiskati macedonske vasi.

Dopisi.

Iz Ruš. (Nemška sola.) Peščica tukajšnjih fabriških nemških uradnikov hoče po vsej sili imeti trdo nemško solo. Njih kolovodja in načelnik nemških »Sererjev«, (to je slovenski »Škarjebruscev«) in njih podrepanikov je pobiral podpise od vseh enako mislečih nemškutarjev, socijalnih mokračev, fabriških delavcev itd., ki bodo ali so že dali podpise za popolnoma trdo nemško solo v Rušah. Veseli se, ubogi slovenski kmet, kočlar, ofer, hlapec, delavec kako boš srečen, ako se bodo tvoji otroci že v prvem razredu naučili po nemško kruh in žgance jesti, vino piti itd. Vam srečni stariši, bodo pečeni golobi v goltance frčali, kadar bodo vaši otroci blaženo nemščino čvrčali. Na tvojem polju, slovenski kmetič, ne bo treba več gnojiti, temuč že samo pri besedi: »ta ič« bo iz krompirja — »kurbus«. Da še več. Ruška, dozdej starodavna slovenska vas, se bo na mah spremenila s pomočjo vseh zajčjih pastirjev v nemški paradiz, kjer ne bo jokanja slovanskih trpinov, pa tudi ne škripanje z zobmi nemčurskih sinov! — Ali razen Boga se ne boji Nemec nikogar, samo pred omikanim Slovincem ga je strah, tako grozno strah, — zakaj? — ker občuti, živo občuti, da je prihodnost v Avstriji: »slovenska«. Nič ne pomagajo vse spletkarije s socijalnimi mokrači in škarjebrusci, zveze z Martin-Lutrovci, prostozidarji, lekhoživci, nič ne pomaga prijateljstvo s priliznjenimi liberalci — z narodnimi in verskimi odpadniki in z izdajalci domovine, vse ne pomaga nič proti nam, ker mi stojimo trdno kakor skale — mi gremo naprej — mi mladi — krščansko socijalni Slovenci! Nemške sole nikdar!

Kapela pri Radgoni. (Piskrovez potuje.) Ako ni časa, ga pač ni! Tako se godi tudi ubogemu piskrovezu, da Vam, go-

volji modrijanu Zadigu, reksi: »Ti, kateri veš toliko lepih reči, ne bi li vedel za sredstvo, da bi jaz našel zakladnika, kateri me ne bi nikoli varal?« »Gotovo«, odgovori Zadig, »jaz vem gotovo za način, tebi dati človeka, kateri bo imel čiste roke.« Kralj ga je vprašal vesel, objemajoč ga, kako bi moral to začeti. »Treba je samo« reče Zadig, »da bodo vsi plesali, kateri se bodo predstavljali za dostojanstvo zakladnika, in ta, kateri bo najlepše plesal, bode gotovo najpoštenjši človek.« — »Ti se norčuješ«, reče kralj; »to je redek način zbiranja čuvaja mojih denarjev. Kaj, ti trdiš, da bo ta, kateri bo najlepše plesal, najpoštenjši in najspretnjši denarničar (blagajnik)!« — »Jaz ti ne jamčim, da bo ta najspretnjši«, odgovori Zadig, »toda jaz te zagotavljam, da bo najpoštenjši človek.« Zadig je govoril tako zaupno, da je kralj verjel, da ima on neko nadnaravno skrivnost, spoznavati blagajnike.

»Jaz ne ljubim nič nadnaravnega«, reče Zadig, »ako mi dovoliš narediti poskušnjo, katero ti svetujem, ona bo dobro posvedočila, da je moja skrivnost zelo priprosta in zelo lahka reč.« Nabüsan bi rad vedel, da je ta skrivnost tako prosta. Rekel je torej, »naredi kakor umeješ.« »Dovoli, da naredim«, reče Zadig, »in videl boš, da je ta poskušnja mnogo prestejša nego ti misliš.« Isti dan je

spod urednik, skoro nimam časa poročati o svojem »kšeftu«. Zatorej Vam je že tudi neki dopisnik natvezel, da sem žalosten obesil puto na klin in da sem zdaj brez kruha. Ha, kaj še, gospod dopisnik! Ravno narobe! Jaz sem zdaj grozno vesel, saj je zima minula in jaz le samo po zimi piskre vežem, spomladi in po letu delam vse kaj boljšega. Zato pa imam tudi zdaj vsega dovolj. Kruha dosti in penez na kile. To ste skoro uganili, gospod dopisnik, da sem puto tresnil v kot, toda pri tem, da bi bil jaz žalosten in brez kruha, pri tem ste se vsekakor strašno vrezali, kajti jaz sem vedno vesel. Še takrat nisem bil žalosten, ko sem po Rihtarovcih piskre vezal, čeravno sem bore malo zaslužil. Ker sem prišel doli od Radinec po veliki cesti, šel sem seveda takoj k prvi hiši, k Marandžari, ki se zove tudi Pele. Pa kako sem se začudil, ko pridem do vrat. Na vratih ima obešeno neko čudno reč, on pravi, da je tabla, in na tej tabli je zapisano nekaj v nerazumljivi pisavi, mislim v kitajski, namreč »Franz Pelz Pintar«. Ne vem, kaj to pomeni, toda naj bo, kar hoče, jaz grem v hišo. Joj, pa kakšen prizor! Koj pri vratih me pozdravi cela množina krot (namreč ptujskih) in ena začne na ves glas: »gremo, gremo«, druga: »tebi, tebi«, in tretja: »v puto, puto«. Kaj, meni v puto? se začudim. S tem ne bo nič, jim rečem, ker jaz nisem prijatelj krot in šabjega zaroda sploh nobenega; v tem zatresnem duri in grem gori k Štrakinu. Zvežem lončeni pisker in dve porcelanasti skledi, katere je potem gospodinja skrbno zavila v papir, pa čudno se mi je zdelo, da ravno v »Štajerca«. Mogoče zato, da ne bi muhe gori sle. He, he, he! Hotel sem iti tudi k Herici, pa že od daleč zaslišim neko treskanje, kakor da bi kdo duri razbijal, zato tudi nisem šel v hišo, ampak sem le mimogrede skozi okno pokukal. V hiši ni bilo nikogar, razven nekoliko tolstih korundičev, ki so imeli grozno silo pri durih. Mislim, da bi tudi rade šle v mojo puto. Ka-li? Pogledam občinsko kapelo, toda ne bo še tako kmalu gotova, ker še mnogo manjka. Kakor sem slišal, mislijo še letos iti nekam v »Oberštajar« po zvon. Oglasim se tudi pri Kajdiči. Saj veste, gospod urednik, zavoljo njegovega napisa, kakor sem Vam obljubil. Je še vedno »tajč« napis!

Prav ponižno vprašam tudi tukaj za delo. »Kaj, jaz da bi dal piskre vezati?« se zadere nad menoj. Drugega ni utegnil tedaj govoriti, ker je ravno imel v rokah »Štajerca«, katerega ima naročenega, če se ne motim, dva stara centa. Da je Kajdič občin. predstojnik, pravzaprav »rihtar« in tudi mesar, Vam je tako znano, gospod urednik. Da ura-

on dal v imenu kralja oznaniti, da vsi, kateri hočejo dobiti službo velikega oskrbnika finance Nabüsanovega Veličanstva, morajo priti prvi dan krokodilovega meseca*) v zelo lahki svilni obleki v kraljevo predsobo. Bilo jih je 74. Poklicali so v sosedno dvorano goslarje; vse je bilo pripravljeno za ples, toda dvoranina vrata so bila zaklenjena, in kdor je hotel v njo priti, moral je iti skozi mali, zelo temni hodnik. Stražnik je prišel po vsakega kandidata in uvedel drugega za drugim. Za prehod je bilo dovoljeno samo nekoliko minut. Kralj, kateri je poznal rešitev te uganke, je razpostavil vse svoje zaklade po tem hodniku.

Ko so bili prišli vsi prosilci v dvorano, zapovedalo je Njegovo Veličanstvo, da se je plesalo. Nikoli ni se plesalo težje in slabše; vsi so povsili glave, držali se krivo in stiskali roke v svoje žepe. »Kaki lopovi!« zavpil je glasno Zadig. Eden sam med njimi je spretno plesal, držeč glavo po koncu, roke pretegnene, telo ravno. »Ah, pošten človek, priden človek!« je rekel Zadig.

Kralj je objel dobrega plesalca, imenoval ga svojim zakladnikom, in vsi ostali so bili kaznovani z največjo kaznijo, ker vsak je,

duje v blaženi nemščini, se razume; samo to v taki nemščini, da bi Vas, gospod urednik, tri dni krč držal, ako bi jo brali. Adijo, Kajdič! K Movrinu in Križaniču pa nisem hotel iti, ker sem že prej izvedel, da imata ptujske krote pri hiši. In kakor sem že omenil, nisem prijatelj krot, zato tudi te dve hiši nisem obiskal. Zdaj pa si vsakdo lahko misli, da v Rihtarovcih nisem imel imenitnega zaslužka.

Krevsam počasi doli v Turjance, misleč na boljšo srečo. Pa tisti dan je bil za-me nesrečen, da nikoli tako. Kaj si mislite, v Turjancih se mi je reklo, da ne da nihče piskrov vezati. Imajo neki svojega lončarja, Čiriča po imenu, in ta jim s samim »Štajercem« piskre žge, zato jih tudi lahko po ceni prodaja. Pa letos je vendar v ceni poskočil, ker tudi on mora »Štajerca« dražje plačevati, hasek pa ima od njega isti kot preje. Vsekakor je boljši novi pisker kakor stari zvezani. Bojim se, da se bo vse posmodilo, kar boste kuhali v teh s »Štajercem« ožganih piskrih.

Vam pa, kateri ste res tako nespametni, da podpirate ta luteranski list, želim, da bi spoznali, kakšen prijatelj vam je »Štajerc«. Glejte, pred vami pravi: ljubi kmet, dragi kmet, za vami pa že drži kremplje, da bi vas zadavil in tresčil v prepad nevere in izdajstva milega nam naroda.

Ali ne veste, da je »Štajerc« najpodlejši list na Spod. Štajerskem. Proč torej z njim! da se vam ne izpridi tudi vaša mladina s tem luteranskim evangelijem. Upam, da ga v prihodnji zimi več ne zasledim. — Vam pa, skrbne gospodinje na Moti, priporočam se za zdaj, da zberete skupaj vso tako robo, katera spada v moj »kšeft«, ker namenjen sem k vam.

Hajdina pri Ptuj. Tako dolgo že čakamo na šmarsko lakoto, Hungerpajerskega pajka, ki hrusta korundiče, da bi jih prišel tudi k nam loviti, pa ga ni in ga ni. Najbrže se boji, da bi ga prišedši po mostu iz Ptuja omamil strupeni duh iz Maks Straschill-ove šnopsarije na Bregu, mimo katere bi moral iti; za korundiče v šnopsariji mu pa ni, ker so jih ondi celi kupi, Hungerpajerskemu pajku pa diše le tisti, katere si posamezno nalovi. Pa pridi k nam od nasprotne strani. In da si boš lahko hitro utolažil prvo lakoto, ti povemo za tri prav masne korundiče, ki so najbolj rejeni. Takoj ob cesti v Zelenikovi kovačnici si privoščiš lahko prvo prav masno, katero sami g. Maks Straschill skrbno gojijo, zato pa stric kovač za njih agitirajo, da bi jih napravili za »šulobmana« in spravili celo Hajdino pod njihovo komando. Drugo masno

dokler je bil v dvorani, napolnil si svoje žepe in je mogel jedva lahko hoditi. Kralj je bil jezen zaradi človeške narave, ker izmed 74. plesalcev je bilo 73 lopovov. Temni hodnik imenoval se je hodnik skušnjave.

Smešničar.

O potresu. (Hladnokrvnost.) Kakor se še vsak živo spominja, bil je l. 1895. o veliki noči velik potres, kateri je posebno v Ljubljani povzročal mnogo škode in bede. V tem resnem času se je vršil tudi sledeči šaljivi prizor:

V neki hiši, ne daleč od Ljubljane, spala sta v omenjenej noči neka mož in žena, kar okolo pol dvanajstih prvi sunljaj močno potrese celo hišo. Žena se prva predrami ter začne vsa preplašena buditi in klicati svojega moža: »Janez, Janez!« — Janez se zdrami, ter nejevoljen vpraša, zakaj da mu ne da miru. — »Janez!« prosi žena, »hitro vstani in napravi luč, potres je, vsa hiša se trese!« — »Hudnik!« zamrmra nevoljen Janez, »ako ne vidi v temi tresti, pa naj pusti!« Obrne se na drugo stran in zaspi.

najdeš pri očetu Kampl, ki so že vpokojeni posestnik in neprostovoljno vpokojeni župan, katerim pa le korundič še ne da pokoja. Tretjo masno dobiš pri mladem vdovcu mizarju Vogrinc, kjer boš povžito masno »špižo« lahko malo prebavil, in te ne bo motil ropot dleta in kladva, ker mora mizar korundičo okoli hvaliti in mešetariti zanjo ter razkladati njeno lepoto. To boš imel za prvo silo. Druge korundiče pa sam izvohaj, saj imaš dober nos, in nam potem povej, kako se ti je godilo na lovu za korundiči in kje si še vse zalotil te živalice. Morebiti pa preje izginejo iz strahu, da pride sama šmarska lakota Hungerpajerski pajek nad nje, potem pa nam ne boš imel kaj povedati.

Iz Zavrč. Vsa prej tako žalostna priroda se nam je zopet spremenila in približala se nam je zaželjena spomlad. Ljube nam rožice, katerim je v jesen neusmiljena slana vzela bujno cvetje in so celo zimo zdihovale pod mrzlo-snežno odejo, se zopet oživljajo in krasijo polja in travnike s pisanim cvetjem. Drobne ptičice, ki so vse obnemogle v gospodarstvu mrzle zime, žvrgolijo in prepevajo zdaj na brstnati vejici, kakor da bi ne smele prejenjati. Pisani metuljčki ne trudno letajo sem ter tje in celo sivi starčki, ki ves čas niso smeli na mrzlo zimsko sapo, zapustili so svojo bolniško posteljo in se krepčajo na toplem solncu in svežem zraku. Vse se zbuja in oživlja, le samo našo faro še obdaja narodna tema. Ona še spi. Le vsakih štirinajst dni enkrat prišumi ponočen ptič, imenom »Štajerc« in s svojim zopernim glasom na vso moč kriči, da naj še le spimo. Pa pri nas ni njegov glas »glas vpijočega v puščavi«, ker si je že na mnogih krajih trdnjave ustanovil, katerih imena moram tukaj še za zdaj zamolčati zaradi pomanjkanja prostora. Globoka žalost se nas polastuje, ko beremo, kako se drugod snovajo razna društva, kjer se lahko mnogo stori za blagor našega naroda, in kako tudi mladeniči pristopajo kot udje, da se izobražujejo in jim je tako zaprečena marsikatera pot do zlobnih dejanj. Vse naše sosedne fare imajo že eno ali pa celo več društev, pri nas pa žalibog niti enemu izmed naših voditeljev na misel ne pride, da bi se kako potrebno društvo ustanovilo. Pač pa imamo v naši fari — na kar smo lahko ponosni — deset žganjetočij in ni torej čuda, da je med našo mladino v navadi le žganje in pretep, in da se že na vseh krajih kaže grmanska omika. Tužna nam majka!

Mladenič Turski.

Brežice. Da so Slovenci dne 20. aprila pri volitvah v okrajni zastop v veleposestvu podlegli, je pač že povsod znano. Za Slovence ni bil ta poraz nepričakovan, nepričakovano je bilo le izdajstvo veleposestnika Mohorčiča iz Vidma. Človek bi v resnici obupal nad slovensko prihodnostjo, če se ne smeš niti na najboljše moze več zanašati. Kdor je te dni prebiral nemške časopise, se je prepričal zopet iz nova, kakšna sodrga je naš političen nasprotnik. Kažejo to tudi razbita okna na »Narodnem domu«. O da bi bila ista sodrga s tem tudi razbila našo zasnovo in populstivost! Sedaj je železo vroče, sedaj čas, da se prirejajo vsako nedeljo shodi v vsaki vasi okolu Brežic in v vseh večjih krajih v obližju, da se vendar enkrat ljudstvo vzdrami, posebno, da se zmenimo o kupovanju pri nasprotnikih.

Osobito ti mladina brežiškega okraja, vzdrami se, posezi ti v boj, fantje na zborovanja, tisti kamni, lučani v Narodni dom, so tudi bili lučani v naš narodni ponos. Kot govorniki pa naj nastopajo gospodje poslanci, saj ni treba, da bi brežiški okraj bil vaš volilni okraj. Toda vi imate imuniteto, katero pa ste doslej še presneto malo izrabljali v narodno korist!

*) Na vzhodu imajo meseci razna živalska imena. — Opomba prevoditeljeva.